

Guia de recursos per a centres educatius

CATÀLEG DE PROPOSTES PRÀCTIQUES PER A LES SESSIONS DE
SENSIBILITZACIÓ

Dossier per als dinamitzadors

Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 Espanya

Sou lliure de:

copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra

Amb les condicions següents:

Reconeixement. Heu de reconèixer els crèdits de l'obra de la manera especificada per l'autor o el llicenciador (però no d'una manera que suggereixi que us donen suport o rebeu suport per l'ús que feu de l'obra).

No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra per a finalitats comercials.

Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

- Quan realitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clar els termes de la llicència de l'obra.
- Alguna d'aquestes condicions pot no aplicar-se si obteniu el permís del titular dels drets d'autor.
- No hi ha res en aquesta llicència que menyscabi o restringeixi els drets morals de l'autor.

Els drets derivats d'usos legítims o altres limitacions reconegudes per llei no queden afectats per l'anterior.

Això és un resum del text legal de la llicència completa
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/legalcode.ca>

© 2022 Consorci per a la Normalització Lingüística

Redacció:

La direcció tècnica d'aquesta guia s'ha dut a terme des de l'Àmbit de Formació i Foment i ha estat elaborada per:

Oriol Canals Gelabert (CNL de l'Hospitalet)
Carles de Rosselló Peralta (Àmbit de Formació i Foment)
Antoni Mercadal Moll (CNL de l'Hospitalet)
Neus Ortiz Pont (CNL de Cornellà de Llobregat)
Eva Rodríguez Ollé (Àmbit de Formació i Foment)
Eva Roma Colomer (CNL de Barcelona)
Imma Sas Romero (CNL de Sabadell)
Teresa Tort i Videllet (CNL de l'Alt Penedès i el Garraf)

ÍNDEX

Presentació	4
1. Activitats per a l'alumnat al Centre	5
1.1 Acollir	5
TIMBRE EN CANÇONS EN LES LLENGÜES DE L'ALUMNAT	5
1.2 Crear vincles	6
AUTOBIOGRAFIES LINGÜÍSTIQUES	6
DIA INTERNACIONAL DE LA LLENGUA MATERNA	7
LA LLENGUA DEL MES	8
DECÀLEG "SIGUES LINGÜÍSTICAMENT SOSTENIBLE"	9
1.3 Contrastar	11
DIA MUNDIAL DE LA POESIA	11
1.4 Col·loquialitzar el català	12
TALLER DE SCRABBLE I TORNEIG ESCOLAR	12
LA TRENA DE LLENGÜES	13
PADRINS DE LECTURA	14
PADRINS DE CONVERSA	15
LLEGIR PER PARLAR	16
CURTMETRATGES MUTS	17
TRADUCCIÓ AUDIOVISUAL	18
TALLERS DE TEATRE	19
TALLERS DE RÀDIO I TELEVISIÓ	20
TALLERS DE RAP	21
CONCURS DE MÍMICA	22
ANÀLISI DE YOUTUBERS	23
2. Activitats per a l'alumnat fora del Centre	24
FEM DE YOUTUBERS	24
3. Activitats per a la comunitat educativa	25
LES PARAULES VIATGERES	25
GIMCANA DE LES LLENGÜES	26
JORNADA LÚDICA "M'AGRADA EL CATALÀ [I ALTRES LLENGÜES]"	27
ACTIVITATS DE FORMACIÓ PER A EDUCADORS EN EL LLEURE	28
ACTIVITATS FORMATIVES PER A FAMÍLIES	29
VOLUNTARIAT PER LA LLENGUA	30
Bibliografia	31

Presentació

El contingut d'aquesta guia està vinculat al taller pràctic que constitueix la tercera sessió del curs per a docents El Multilingüisme dins i fora de l'Aula. Com a material de suport, presenta de manera sintètica diferents propostes de treball per implementar als centres educatius amb l'objectiu de **promoure el respecte a la diversitat lingüística** i de **potenciar la implicació emocional amb les llengües que volem fomentar-hi, començant pel català**.

La recopilació de recursos pràctics que presentem en aquest manual parteix de la constatació que hi ha aspectes relacionats amb la gestió lingüística de qualsevol comunitat educativa que són susceptibles de millorar. Pel que fa a l'organització d'aquest material, ens hem inspirat en la classificació de les experiències del llibre [La competència plurilingüe a l'escola](#), de Juli Palou Sangrà i Montserrat Fons Esteve, publicat per l'editorial Octaedro. A més a més, els recursos que s'han recollit en aquest manual estan organitzats en diferents blocs en funció de quins són els destinataris principals i de quin és l'àmbit en què incideixen.

Així doncs, en el primer apartat trobareu les activitats per treballar amb l'alumnat en el marc dels centres educatius tant dins com fora de l'aula. En aquest bloc hi ha quatre seccions: Acollir, Crear vincles, Contrastar i Col·loquialitzar el català. En el segon apartat hem recollit propostes per fomentar el contacte dels alumnes amb el català fora del centre. En últim lloc presentem activitats adreçades als membres de tota la comunitat educativa, tant amb la idea que afavoreixin la visibilitat de la diversitat lingüística de l'alumnat i les famílies com amb la idea de potenciar la competència lingüística dels diferents agents que intervenen en l'àmbit educatiu d'un centre escolar.

Pel que fa a l'origen de cadascuna de les propostes, trobareu informació al més completa possible en els punts Referència original i Materials disponibles de cada fitxa. En aquest sentit, ens ha estat especialment útil fer el buidatge de propostes del seminari [Els reptes d'ensenyar català en una escola plural](#) a càrrec d'Anna Marzà organitzat per la Societat d'Ensenyament i Recerca del Català com a Llengua Estrangera (SERCLE). Un altre suport bibliogràfic ha estat l'estudi Bones pràctiques en la promoció de l'ús de la llengua catalana en entorns escolars, encarregat pel Departament d'Educació al [CUSC](#). Finalment, també hem recollit en aquest catàleg algunes activitats programades pel [Consorti per a la Normalització Lingüística](#) amb la voluntat d'afavorir el coneixement de la llengua i la cultura catalana entre els alumnes dels cursos de català.

1. Activitats per a l'alumnat al Centre

1.1 Acollir

TIMBRE EN CANÇONS EN LES LLENGÜES DE L'ALUMNAT

Destinatari

Primària

Descripció

La música que sona com a timbre o durant les estones de menjador pot satisfer un doble objectiu: contribuir a donar visibilitat a la diversitat lingüística del centre i familiaritzar els alumnes amb la música en català.

D'una banda, es tracta de fer una tria de cançons en les llengües de l'alumnat i posar-les en els moments de l'entrada al centre, quan sonen com a timbre o durant el migdia. És interessant que, posteriorment, se'n pugui parlar a classe per saber si n'han identificat la llengua, si n'han entès alguna cosa, si saben on es parla, etc. Si al grup hi ha cap alumne que la tingui com a llengua primera o la sàpiga parlar, pot explicar-ho a la resta de companys.

Per altra banda, també podem aprofitar l'activitat per donar a conèixer cançons en català de grups populars. En definitiva, es tracta de donar a conèixer música que no tenen accessible habitualment en el seu entorn de lleure.

Es pot assignar a un curs determinat la llista de llengües en què sonaran les cançons del timbre a partir d'una activitat de recerca de les llengües familiars presents al centre.

Durada

Activitat diària per a tot el curs

Materials disponibles

[Spotify del CPNL](#)

1.2 Crear vincles

AUTOBIOGRAFIES LINGÜÍSTIQUES

Destinataris

Primària o secundària

Descripció

El Concurs d'Autobiografies Lingüístiques Les Llengües de la Meva Vida té per objectiu incentivar, entre l'alumnat, la reflexió sobre els usos i les actituds envers les llengües: com les han après, com i quan les fan servir, què els ha motivat a aprendre una nova llengua, etc.

L'autobiografia permet posar de manifest el bagatge lingüístic dels participants, alhora que contribueix al reconeixement de la diversitat de llengües i cultures que conviuen a les aules. També convida a prendre consciència dels processos d'aprenentatge de les llengües, fet que els pot ajudar en el seu aprenentatge del català.

Des de la perspectiva de la recerca sobre nous parlants, les autobiografies esdevenen una font privilegiada d'informació, perquè ens permeten conèixer millor la realitat de les aules i de les llengües i cultures que conviuen al centre, millorar l'organització acadèmica i la tasca docent, i conèixer més com són els nous parlants del català i les seves expectatives i dificultats.

Referència

El CNL de Barcelona va proposar dur a terme el 2016 la primera edició del Concurs Les Llengües de la Meva Vida entre els alumnes i els participants al programa Voluntariat per la llengua.

[Què és l'autobiografia lingüística? Concurs Les Llengües de la Meva Vida](#)

Materials disponibles

[Portafolis europeu de les llengües \(primària\)](#)

[Portafolis europeu de les llengües \(secundària\)](#)

DIA INTERNACIONAL DE LA LLENGUA MATERNA

Destinatari

Cicle superior de primària, secundària i batxillerat

Descripció

Es tracta d'organitzar actes de celebració del dia de la llengua materna o de les llengües d'origen que té lloc el 21 de febrer. Les activitats poden contribuir a fer conèixer la diversitat lingüística i reflexionar sobre el plurilingüisme. Es presenten les diferents llengües i cultures dels alumnes, se situen al mapa, se'n posen cançons, etc.

Referència

[Dia Internacional de la Llengua Materna](#)

Materials disponibles

[Volta al món amb les llengües](#)

Observacions

Aquesta activitat s'acostuma a organitzar en el marc dels cursos de català per a adults del CPNL.

[Mapa virtual del CNL de l'Hospitalet](#)

LA LLENGUA DEL MES

Destinatari

Primària i secundària

Descripció

Aquesta activitat promou la diversitat lingüística i cultural, especialment la de l'alumnat del centre. Cada mes girarà entorn d'una llengua diferent i es tractaran diversos aspectes d'una manera lúdica i divertida. També es convida les famílies a implicar-s'hi i contribuir-hi en la mesura de les seves possibilitats.

Algunes activitats que podem dur a terme per treballar la llengua del mes són: aprendre'n les frases clau; convidar els infants i joves que parlen la llengua a ensenyar-la als companys; convidar les famílies a explicar un conte tradicional; preparar o tastar algun menjar del país associat a la llengua; situar en el mapa els països on es parla; crear rètols per difondre algun aspecte de la llengua; agrupar els diversos rètols i treballs de l'alumnat en un espai central dedicat a la llengua del mes; aprendre'n alguna cançó; mirar quines són les celebracions que es fan als països on es parla; cercar a Internet com sonen les paraules o les històries explicades en aquella llengua, etc.

Durada

Tot el curs

Referència

[Activitat descrita al web de l'escola Saint Nicholas de Liverpool](#)

DECÀLEG "SIGUES LINGÜÍSTICAMENT SOSTENIBLE"

Destinatari

Secundària

Descripció

Es tracta de difondre, explicar i debatre el decàleg del GELA (Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades).

Altres

Al món es parlen entre 4.000 i 6.000 llengües, de les quals segons les estimacions més optimistes el 50% corren perill d'extingir-se en els propers cent anys i el 96% són parlades per només el 4% de la població mundial.

El nombre de parlants és un factor important, però no sempre és un bon indicador de la salut d'una llengua. Les condicions òptimes que asseguren la vitalitat d'una llengua són complexes. Són una conjunció de suport institucional, utilitat de la llengua en l'esfera econòmica del país i utilització en els mitjans de comunicació globals com a factors essencials, units al sentiment de fidelitat dels parlants envers la llengua pròpia i la consideració que aquests en tenen com a símbol identitari.

L'estudiant lingüísticament sostenible valora les persones i per això no espera que se subordinin. Valora la diversitat perquè és una persona lliure i sap que la llibertat implica no renunciar a ser qui ets. Valora el coneixement perquè el fa més lliure i humà. L'estudiant lingüísticament sostenible és conseqüent i per això el seu comportament lingüístic va a favor de les persones, de la diversitat i del coneixement.

Referència

[Decàleg. Sigues lingüísticament sostenible](#)

Materials disponibles

[Decàleg "Sigues lingüísticament sostenible" en altres llengües, UB](#)

LLENGUAFERITS

Destinatari

Cicle superior de primària, ESO, batxillerat, cicles formatius i escoles d'adults

Descripció

Llenguafèrits és una iniciativa impulsada per una catalanofrancesa de Dunkerke i un català de Sabadell. A través de vídeos, recitals, conferències, tallers, espais radiofònics i qüestionaris de reflexió, expliquen de manera amena i entretinguda curiositats del català i d'altres llengües d'arreu del món amb l'objectiu de despertar la sensibilitat lingüística i, així, fomentar el respecte per totes les llengües i, en particular, pel català.

Tots aquests materials ens ofereixen eines per treballar diversos aspectes relacionats amb la llengua, des de la toponímia fins als localismes, passant per la literatura o la sociolingüística. El plantejament proposa que els mestres disposin d'uns vídeos de curta durada que serveixin per trencar el gel de manera divertida per, tot seguit, poder dur a terme explicacions o activitats relacionades amb el tema.

10

Referència

[Llenguafèrits](#)

Materials disponibles

[Llenguafèrits a Youtube](#)

1.3 Contrastar

DIA MUNDIAL DE LA POESIA

Destinataris

Cicle superior de primària i secundària

Descripció

La Unesco va declarar el dia 21 de març Dia Mundial de la Poesia. Cada any, per celebrar-ho, la Institució de les Lletres Catalanes fa la tria d'un poema que es tradueix a nombroses llengües.

El Dia Mundial de la Poesia és, doncs, un bon moment per dur a terme aquesta activitat i visibilitzar la diversitat lingüística del centre. Es tracta de fer la lectura del mateix poema en diferents llengües a càrrec d'alumnes que les tinguin com a llengua familiar.

11

Referència

[Dia Mundial de la Poesia \(Departament de Cultura\)](#)

Observacions

Aquesta activitat s'acostuma a organitzar en el marc dels cursos de català per a adults del CPNL.

[Mundial de la Poesia a Vilafranca](#)

1.4 Col·loquialitzar el català

TALLER DE SCRABBLE I TORNEIG ESCOLAR

Destinatari

Cicle superior de primària i secundària

Descripció

L'Scrabble, més enllà de ser un joc que permet jugar amb les paraules, és una eina educativa de primer nivell. La pràctica dins una aula o en un club escolar permet a infants i joves, a banda de desenvolupar capacitats matemàtiques i d'altres habilitats transversals, aprendre la llengua jugant.

En aquest sentit, a Castelldefels, es va fer una aposta molt interessant cap a l'any 1995, en què es van involucrar les escoles, l'ajuntament de la ciutat i el Consorci per a la Normalització Lingüística. L'objectiu era portar l'Scrabble a les aules d'ensenyament. Actualment, es continuen fent tornejos escolars en diferents poblacions de tot l'àmbit lingüístic organitzats per l'associació Scrabble Escolar.

Durada

Pràctiques en la classe de llengua o com a activitat extraescolar.

Referència

[Scrabble Escolar](#)

Materials disponibles

Tallers, reglaments i recursos al web de l'associació Scrabble Escolar

Observacions

Aquesta activitat s'acostuma a organitzar en el marc dels cursos de català per a adults i del programa del Voluntariat per la llengua del CPNL.

[Scrabble al CNL l'Heura](#)

LA TRENA DE LLENGÜES

Destinatari

Primària i secundària

Descripció

Presentació personal escrita i oral en les llengües que coneixen els alumnes. En concret, es tracta de preparar per escrit la presentació del nom, l'edat, les llengües que parla cada alumne i el seu aspecte físic. Aquest text breu es prepara en totes les llengües en què pot llegir l'alumne. Després s'enregistren les lectures en veu alta de les presentacions en diferents llengües.

Se'n pot fer difusió en el web del centre o es poden fer escoltar a alumnes d'altres nivells, per exemple. També es poden elaborar pòsters amb les biografies plurilingües dels alumnes de la classe per exposar-les en algun espai del centre. Igualment es pot aprofitar aquest material en una activitat del Dia Internacional de la Llengua Materna, que és el 21 de febrer.

Durada

Una classe per preparar les biografies i una classe per enregistrar-les.

Materials disponibles

[Model de presentació del material escrit de *La tresse des lanques*](#)

PADRINS DE LECTURA

Destinatari

Primària i secundària

Descripció

Aquesta activitat permet potenciar i reforçar la lectura en l'alumnat, intercanviar un moment de plaer per la lectura de llibres i establir relacions d'ajuda i col·laboració entre infants.

L'activitat dels padrins de lectura es porta a terme entre infants d'edats diferents, per exemple, entre un alumne de 4t de primària i un de 1r. Cada alumne de 4t té assignat un alumne de 1r. L'alumnat de 4t, a la primera sessió, es prepara un llibre que comparteix amb el de 1r. A la biblioteca, cada parella busca un espai i comparteixen el conte. Per a la sessió següent, la parella escull el llibre. La bibliotecària acaba l'activitat explicant un conte. L'últim dia es fa un comiat, un berenar i es regala un punt de llibre a l'alumnat de 1r, elaborat per l'alumnat de 4t.

Durada

Una sessió setmanal durant un trimestre del curs.

Referència

[Padrins i padrines de lectura a l'Escola de Bordils](#)

Materials disponibles

[Padrins i padrines de lectura a l'escola Els Costerets, de Sant Pere de Ribes](#)

PADRINS DE CONVERSA

Destinatari

Alumnat de primària, d'ESO i aula d'acollida

Descripció

Les parelles lingüístiques entre alumnes de l'aula d'acollida i alumnes del centre són una bona oportunitat per promoure l'ús de la llengua entre iguals, practicar la col·loquialització, adquirir confiança lingüística i establir relacions d'ajuda i col·laboració entre infants d'edats diferents.

L'activitat consisteix a agrupar, per exemple, un alumne de 3r amb un alumne de P4. Les parelles s'agrupen durant una sessió setmanal de 45 minuts. L'objectiu és que, a partir de contes, jocs i materials diversos, apareguin converses fluides i, sobretot en els més petits, es desenvolupi la capacitat comunicativa en llengua oral.

En un altre àmbit, per a cada persona de l'aula d'acollida hi ha un padrí més gran que l'acompanya. Aquest ensenya el centre al nouvingut, com funciona, els edificis, etc., amb el benentès de fer-ho en català.

També és possible que alguns alumnes catalanoparlants, de manera voluntària, vagin a l'aula d'acollida un cop al mes a fer-hi conversa. L'activitat pot fer-se a l'hora del pati. El professor pot portar-los un petit esmorzar, mentre els estudiants conversen en grups reduïts.

Es pot preveure fins i tot una compensació als alumnes que hi participin com, per exemple, apujar-los la nota de català.

Durada

Una sessió setmanal durant un trimestre del curs

Referència

[Padrins de conversa a l'Escola Mare de Déu de la Muntanya, d'Esparreguera](#)

LLEGIR PER PARLAR

Destinatari

Alumnat de primària

Descripció

Les tertúlies literàries dialògiques són reunions periòdiques d'un grup d'alumnes al voltant d'un llibre de la literatura clàssica universal per reflexionar i dialogar. A partir del text seleccionat, es llegeixen les pàgines acordades a casa i a la tertúlia es dialoga sobre el que s'ha llegit. El diàleg gira al voltant dels paràgrafs que els alumnes han triat prèviament per comentar i sobre les interpretacions, reflexions, etc. que en fa cadascú. El criteri bàsic de selecció de textos és que siguin considerats clàssics universals, ja que contribueixen millor a l'aprenentatge i faciliten treballar a fons els valors i la resolució de conflictes.

Referència

[Tertúlies literàries dialògiques de l'Escola La Vitxeta de Reus](#)

Materials disponibles

[Llegir per parlar, llegir per aprendre](#)

CURTMETRATGES MUTS

Destinataris

Alumnat d'educació infantil, primària i secundària

Descripció

Aquesta activitat ens permet treballar la narració, la creativitat i l'expressió oral i promou l'ús col·loquial entre iguals. Es tracta de seleccionar curtmétratges muts o escenes molt descriptives a les quals eliminariem el so. A partir d'aquí, l'alumnat ha de pensar què passa, entendre-ho i explicar-ho. Cal que s'expressin a través del que veuen a les imatges i si hi ha dificultats poden respondre les preguntes que els pot formular el docent.

Materials disponibles

[10 curtmétratges d'animació sense paraules](#)

TRADUCCIÓ AUDIOVISUAL

Destinatari

Diferents nivells

Descripció

Tallers de doblatge

L'objectiu d'aquest taller és promoure l'ús de la llengua d'una manera divertida i interessant. Els estudiants aprenen què és el doblatge i la feina del doblador. També poden intentar reconèixer veus de diferents personatges d'emissions actuals.

Tot seguit, hauran d'inventar històries sobre parts de pel·lícules seleccionades (per exemple, *Harry Potter i la pedra filosofal*), elaborar-ne un guió i enregistrar-ne les veus. Per fer-ho, caldrà interpretar l'entonació dels diferents personatges que hi intervenen i mirar de quadrar la veu amb les imatges.

Aquesta activitat també ajuda a crear interès sobre el món del cinema.

Referència

[Taller de doblatge de l'IES Josep Iborra, de Benissa d'Alacant](#)

[Taller de doblatge \(vídeo\)](#)

Materials disponibles

[Tallers de doblatge i plurilingüisme](#)

TALLERS DE TEATRE

Destinataris

Alumnes d'ESO

Descripció

Els tallers de teatre són una molt bona manera de treballar l'expressió oral, amb aprenentatge de les tècniques teatrals, dicció, memòria, etc.

Referència

[Fem teatre! Una proposta didàctica per treballar les habilitats comunicatives](#)

Materials disponibles

[Canyelles Dolç, Rosa \(2016\). El teatre com a recurs a l'aula. Universitat de les Illes Balears. Departament de Pedagogia Aplicada](#)

TALLERS DE RÀDIO I TELEVISIÓ

Destinatari

Alumnes de primària i ESO

Descripció

La ràdio i la televisió són instruments de comunicació molt potents amb moltes possibilitats didàctiques. Promouen la comunicació amb l'entorn i el seu coneixement, potencien la cohesió social, faciliten el treball cooperatiu i ajuden a organitzar el centre com un espai de comunicació.

Fer ràdio i televisió a l'escola és una molt bona manera de treballar aspectes clau de la llengua, diversos gèneres discursius i, per descomptat, l'expressió oral, però també la competència d'autonomia i iniciativa personal, la competència digital i la d'aprendre a aprendre. Per crear una producció audiovisual s'ha de fer moltíssima feina.

Els alumnes aprendran a fer de guionistes i de locutors i les produccions serviran per conèixer què es fa a l'escola i difondre-ho a través d'un canal de YouTube escolar.

Referència

[Taller de ràdio i TV de l'Escola Miquel Utrillo de Sitges](#)

[Les notícies de l'Utrillo a Ràdio Maricel \(Sitges\)](#)

[Reportatge sobre els clubs de lectura a Utrillo TV de l'Escola Miquel Utrillo de Sitges](#)

TALLERS DE RAP

Destinatari

Alumnat d'ESO

Descripció

Aquesta activitat permet treballar l'expressió oral, el vocabulari i la rima. A través de l'ús entre iguals, els tallers de rap ajuden els alumnes a augmentar la confiança lingüística.

Parteixen de la lectura dels llibres de lectura fàcil (*Dràcula*, *La volta al món en 80 dies*, etc.). Posteriorment en fan una explicació o un resum. En grups de 4, fan els textos tenint en compte la musicalitat i la rima damunt d'una base preenregistrada (*free-base hip-hop*). També trien una imatge per a cada estrofa i en fan una auca. Cada grup ha de lliurar un àlbum amb una portada, el rap i l'auca. Posteriorment, en fan un PowerPoint per passar-lo a la resta de companys. Per acabar, fan una actuació final explicant com ho han fet, presenten el PowerPoint i rapegen l'obra.

Referència

[Taller de rap a l'escola Balàfia de Lleida](#)

Materials disponibles

[Un exemple de base de rap a YouTube](#)

[Aliagas-Marín, Cristina \(2016\). Rap en català a secundària: un taller de rimes, escriptura, llengua i vida. Perspectiva escolar, 388, Pàg. 64-68](#)

CONCURS DE MÍMICA

Destinataris

Alumnat de primària i d'ESO

Descripció

Els alumnes tenen targetes amb paraules o accions i les han de representar. Han d'endevinar què és el que està passant, però ho han de fer en català. Els alumnes més petits treballaran amb paraules, mentre que els més grans hauran de descriure accions complexes, com, per exemple: "vas pel carrer en un dia de pluja i tanques el paraigua per entrar a casa". Els estudiants han de verbalitzar tota l'acció a través de preguntes.

Durada

Una part de la classe de llengua o de tutoria o bé l'esbarjo del menjador.

Materials disponibles

[Jocs de mímica descrits a l'entrada Jocs de teatre i drama del blog de J. Vives](#)

ANÀLISI DE YOUTUBERS

Destinatari

Alumnat d'ESO

Descripció

Aquesta activitat permet treballar la llengua col·loquial i eixamplar el coneixement en dialectologia.

Es tracta de seleccionar youtubers que coneguin que facin vídeos en català com, per exemple, Miquel Montoro, o descobrir-los a través del Canal Malaia; mirar-ne els vídeos i comentar-los, sobretot fixant-se en els aspectes lingüístics. Poden observar què diuen de manera diferent i fer un treball sobre les varietats dialectals.

Referència

[Continguts de Canal Malaia ordenat per creadors](#)

Materials disponibles

[Què s'està fent en català? \(I\) – Twitch](#)

[Què s'està fent en català? \(II\) – YouTube](#)

2. Activitats per a l'alumnat fora del Centre

FEM DE YOUTUBERS

Destinatari

Alumnat d'ESO i batxillerat

Descripció

A través d'aquesta activitat, es treballa l'expressió oral en usos informals. La creació de contingut en català a les xarxes socials els ajudarà a millorar el registre col·loquial i a guanyar confiança.

Es proposa a l'alumnat que expliquin un tema que els agradi o un àmbit que coneguin (música, esports, moda, etc.). Amb els vídeos, podran ensenyar coses que hagin fet, objectes que hagin comprat, etc.

Com que són menors d'edat, caldrà penjar els vídeos en alguna plataforma adequada, com ara YouTube escolar. També els podem motivar, donar les eines perquè ho puguin tirar endavant i animar-los a fer-ho a casa seva, a la vida real.

A més, els podem explicar que si ho fan en català, el producte esdevé únic. Tenen l'eina per ser diferents davant del món: la llengua. Si tens un mercat de 10 milions de persones, és més fàcil de destacar que en un de 500 milions.

Referència

[Canal Malaia és una plataforma digital amb contingut en català a Internet](#)

3. Activitats per a la comunitat educativa

LES PARAULES VIATGERES

Destinataris

Tota la comunitat educativa

Descripció

T'has preguntat mai quina és la història d'una paraula? Quin origen té? Per què un mateix concepte s'anomena amb mots similars en llengües que poden semblar molt allunyades?

La paraula viatgera és una activitat que consisteix a cercar l'origen de les paraules, conèixer-ne el significat, traduir-les a les diferents llengües que ens trobem a l'aula i fer un mural on es mostri tota aquesta feina etimològica.

Referència

[Gimcana de les paraules viatgeres - Botigues de la Bisbal](#)

GIMCANA DE LES LLENGÜES

Destinataris

Tota la comunitat educativa

Descripció

La gimcana pretén que els participants prenguin consciència de la diversitat lingüística i entenguin que les llengües, amb independència del nombre de parlants, s'han de respectar, ja que totes expressen una concepció del món amb matisos particulars. Avui dia se'n parlen unes 6.000 arreu del planeta, però la meitat, com a mínim, desapareixeran al llarg del segle XXI si ningú no hi posa remei.

La gimcana es planteja com un concurs sobre diversitat lingüística adreçat a tota la comunitat educativa. El concurs tindrà una durada de cinc setmanes. Cada setmana es publicaran tres preguntes sota el paraigua d'un tema determinat.

Durada

Cinc setmanes

Altres

Es pot organitzar la participació a la gimcana a través d'Internet, amb formularis elaborats amb Google.

Referència

[La «Gimcana de les Llengües» Ajuntament de Reus](#)

Materials disponibles

[PDF. Gimcana de les llengües | Octaedro.cat](#)

Junyent, Carme. Gimcana de les llengües. Barcelona: Octaedro, 2002

JORNADA LÚDICA "M'AGRADA EL CATALÀ [I ALTRES LLENGÜES]"

Destinatari

Tota la comunitat educativa

Descripció

Aquesta acció parteix d'una campanya de foment de la llengua gallega anomenada "Gústame... o galego". Té l'objectiu de promoure la llengua a través de fotografies amb frases suggeridores que facin referència a l'ús del català en diversos àmbits i situacions, provocar una reflexió sobre la necessitat de fomentar l'ús de la llengua i estimular el respecte a la diversitat lingüística.

L'alumnat d'ESO i Batxillerat pot passar durant tota la jornada per una zona habilitada al centre on s'instal·la el fotoreclam de la campanya. Hi podran triar un eslògan d'entre la trentena de frases proposades. Cadascú es pot fer fotografies individuals o amb el seu grup classe i les poden difondre a través de les xarxes socials. L'acció també està oberta al professorat i personal del centre.

Durada

Una jornada

Referència

[Jornada "Gústame... o galego" organitzada per la Coordinadora de Treballadores/as de Normalización da Lingua \(CTNL\)](#)

[Jornada "M'agrada el valencià" organitzada pel Servei de Promoció i Normalització Lingüística de la Universitat Politècnica de València \(UPV\)](#)

ACTIVITATS DE FORMACIÓ PER A EDUCADORS EN EL LLEURE

Destinatari

Professionals del lleure: monitors de menjador, extraescolars, esports, etc.

Descripció

L'objectiu d'aquestes sessions de sensibilització és reflexionar amb els professionals del lleure sobre les actituds lingüístiques relacionades amb l'ús del català i conscienciar-los de la importància d'incorporar-lo en les activitats de lleure. Cal conscienciar-los que són un model per als nens i nenes i, si incorporen el català en les activitats informals, poden ajudar-los, també, a aprendre català i afavorir així l'accessibilitat lingüística i la igualtat d'oportunitats.

Durada

La sessió s'estructura en dues parts d'una hora de durada aproximada cadascuna, que s'han de dur a terme en dos dies diferents.

Referència

[Sessions de sensibilització lingüística del CPNL destinades als professionals del lleure](#)

ACTIVITATS FORMATIVES PER A FAMÍLIES

Destinatari

Associacions de famílies d'alumnes

Descripció

Una part considerable de les sessions de sensibilització que el CPNL du a terme estan vinculades als centres escolars. Són sessions en què es posa en valor tant la diversitat lingüística com el fet que el català ha de ser el centre de gravetat de l'àmbit escolar.

Aquestes sessions tenen com a destinataris els agents implicats en els afers dels centres educatius. Per aquest motiu, s'han elaborat sessions per al personal docent en general, els monitors i les associacions de famílies d'alumnes (AFA).

El rol d'aquestes associacions és important, atès que entre les seves funcions destaquen la col·laboració en activitats educatives, la contractació o proposta d'activitats extraescolars o la promoció d'activitats de formació per a familiars d'alumnes.

L'objectiu d'aquesta sessió és reflexionar sobre els usos lingüístics de l'AFA per observar si estan alineats amb els objectius lingüístics de l'escola. Alhora, es presenten propostes que permeten incorporar progressivament el català en les comunicacions de l'AFA, si escau.

Durada

La sessió està pensada per dur-la a terme en dues hores el mateix dia. Això no obstant, si ho requereix l'AFA, se'n pot dividir el contingut en dues parts d'una hora de durada aproximada cadascuna.

Referència

[Sessions de sensibilització lingüística del CPNL](#)

VOLUNTARIAT PER LA LLENGUA

Destinatari

Famílies

Descripció

Voluntariat per la llengua (VxL) és un programa del CPNL per practicar català a través de la conversa. Es basa en la creació de parelles lingüístiques formades per un voluntari o voluntària, que parla català fluidament, i un aprenent o aprenenta, que en té coneixements bàsics i vol adquirir fluïdesa.

En l'entorn del centre escolar, també es poden organitzar parelles lingüístiques entre els membres de la comunitat educativa a través de l'AFA.

30

Durada

Dos mesos

Referència original

[Voluntariat per la llengua](#)

Materials disponibles

Material de suport amb temes de conversa i material per llegir en parella

Bibliografia

Coneixement de l'entorn

Les dinàmiques del català entre els joves (SPL, 2023)

<https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/publicacions/btpl/arxius/32-btpl-dinamiques-catala-joves.pdf>

Proves de competència en llengua de sisè d'educació primària

https://llengua.gencat.cat/ca/serveis/dades_i_estudis/sil/ensenyament/ensenyament-primari/

Argumentaris

Arguments per a la promoció del català entre la població juvenil (Marina Massaguer)

https://cusclub.files.wordpress.com/2019/04/matinalllenguaijoves_massaguer.pdf

Argumentari per a joves: Per què parlar (més) català?

<https://cusclub.files.wordpress.com/2019/04/quadreresumargumentari.pdf>

Decàleg 'Sigues lingüísticament sostenible' (GELA)

<https://serveiseducatius.xtec.cat/altpenedes/wp-content/uploads/usu763/2019/09/Dec%C3%A0leg-ssostenibilitat-GELA.pdf>

Recursos per ampliar el català en el lleure

Junyent, M. Carme. "Llengua i esplai". *Estris: Revista d'Educació en el lleure*. [Barcelona: Fundació Pere Tarrés], núm. 247 (gener-febrer 2023), p. 14. Número especial: Aproximem-nos a la relació entre cultura catalana i lleure

Materials de suport a la conversa del VxL

[Recursos per conversar | Voluntariat per la Llengua \(vxl.cat\)](#)

Què s'està fent en català? – YouTube

<https://www.nuvol.com/pantalles/cultura-digital/que-sesta-fent-en-catala-ii-youtube-217109>

Jornades

Catalunya. Generalitat. Secretaria de Política Lingüística (2021). *VIII Jornada sobre llengua i societat als territoris de parla catalana*. [VIII Jornada sobre llengua i societat als territoris de parla catalana. Accés lliure](#)

Generalitat. Direcció General de Política Lingüística (2020). "VII Jornada Llengua i societat als territoris de parla catalana". A: *Informe de Política Lingüística 2019*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General de Política Lingüística, p. 122. [VII Jornada Llengua i societat als territoris de parla catalana. Accés lliure](#)

Altres

Bretxa, Vanessa; Llorenç Comajoan-Colomé, i F. Xavier Vila (2017). *Les veus del professorat. L'ensenyament i la gestió de les llengües a secundària*. Barcelona: Horsori.

Catalunya. Generalitat. Direcció General de Política Lingüística (2020). "L'acció de govern. Promoció del coneixement del català. Eines per a la qualitat de la llengua". A: *Informe de Política Lingüística 2019*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General de Política Lingüística, 2020, p. 80-83

Informe sobre la cohesió social a la Catalunya del segle XXI (2020). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2020. [Informe sobre la cohesió social a la Catalunya del segle XXI](#)

Junyent, M. Carme. "Llengua i identitat". A: *Catalunya i Espanya*. Barcelona: Universitat de Barcelona Edicions, [2020]. Volum II (Debats UB ; 2), p. 63-74. [Llengua i identitat](#)

Plataforma per la Llengua (2022). "Educació i cohesió social". A: *Informecat 2021: 50 dades sobre la llengua catalana*. Barcelona: Plataforma per la Llengua, 2022, p. 33-42

Pradilla Cardona, Miquel Àngel i Marí Mayans, Isidor (coords.) (2022). *Situació de la llengua catalana en l'àmbit educatiu*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Secretaria de Política Lingüística, 2022, p. 48-67. [Situació de la llengua catalana en l'àmbit educatiu](#)

Revista de Llengua i dret. Núm. 75, juny de 2021 (Secció monogràfica. Llengua i educació)
<http://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rld/issue/view/n75>

Riera, Elvira i Sendra, Montserrat (2022). *Immersió lingüística. Una immersió ràpida*. Barcelona: Tibidabo Edicions.

"Socialització lingüística infantil" (Vídeo Paula Kasares)
<https://www.youtube.com/watch?v=1Wn0c9SEyhl&list=PL1Vu2oVpJyHp0pOzh4LP9roMx3Hr35iyY&index=6&t=0s>

Strubell i Trueta, Miquel (2021). "El reclutament dels catalanoparlants del futur". A: Castell, Xisca; Vanrell, Maria del Mar (coord.). *La dinamització lingüística: bases, eines i estratègies*. [Palma: Govern de les Illes Balears. Direcció General de Política Lingüística], 2021, p. 205-321

Vila, F. Xavier i Emili Boix-Fuster (2018) *La promoció de l'ús de la llengua des del sistema educatiu: realitats i possibilitats*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona.